

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VÀ CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI CẤP XÃ

NGUYỄN THỊ THANH NHÀN*

Những năm qua, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, đặc biệt là cấp xã có nhiều đổi mới, chuyển biến tích cực cả về nội dung và phương thức hoạt động, tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập. Việc nghiên cứu hệ thống các giải pháp đồng bộ, khả thi về nâng cao chất lượng hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã có ý nghĩa quan trọng, khẳng định đây là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân.

Từ khóa: Giám sát; phản biện xã hội; Mặt trận Tổ quốc; tổ chức chính trị - xã hội; chất lượng hoạt động; nhân dân.

The supervision and social criticism activities of the Fatherland Front and socio-political organizations at all levels, especially at commune level, have recently undergone transformation and positive changes in both content and approach. They have revealed both achievements and shortcomings. It is significant to study synchronous and feasible solutions to improve the quality of the social supervision and criticism activities of the Fatherland Front and socio-political organizations at commune level, to affirm these institutions are the political basis of the people's government, represent and protect the people's legitimate rights and interests, to build the Party clean and strong, and to develop the socialist rule of law state of the people, by the people, for the people.

Keywords: Supervision; social criticism; Fatherland Front; socio-political organizations; performance of the activities; people.

NGÀY NHẬN: 17/7/2022

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 20/8/2022

NGÀY DUYỆT: 16/9/2022

1. Đặt vấn đề

Giám sát, phản biện xã hội (GSPBXH) của Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) và các tổ chức chính trị - xã hội (TCCTXH) là yêu cầu tất yếu của quá trình thực thi quyền lực nhân dân; góp phần quan trọng xây dựng Đảng trong

sạch, vững mạnh, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. GSPBXH của MTTQ

* TS, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

và các TCCTXH mang tính nhân dân, tính dân chủ xã hội chủ nghĩa, tính xây dựng, tính khoa học và thực tiễn sâu sắc. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ “Thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội, đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên, tích cực tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước...”¹. Chính vì vậy, GSPBXH là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của MTTQ và các TCCTXH các cấp, trong đó đặc biệt là cấp xã.

2. Vai trò giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã

Theo Từ điển Tiếng Việt, “giám sát là theo dõi, kiểm tra xem có thực hiện đúng những điều quy định không”². Tại khoản 1 Điều 1 Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội (ban hành kèm theo Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị) quy định: “Giám sát là việc theo dõi, phát hiện, xem xét; đánh giá kiến nghị nhằm tác động đối với cơ quan, tổ chức và cán bộ, đảng viên, đại biểu dân cử, công chức, viên chức nhà nước về việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước”. Giám sát của MTTQ và các TCCTXH cấp xã là việc Ủy ban MTTQ và các tổ chức thành viên của MTTQ cấp xã theo dõi, phát hiện, xem xét, đánh giá, kiến nghị đối với các cơ quan, tổ chức và cán bộ, đảng viên, đại biểu dân cử, công chức, viên chức nhà nước trên địa bàn về việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Khoản 2 Điều 1 Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội, quy định: “Phản biện xã hội là việc nhận xét, đánh giá, nêu chính kiến, kiến nghị đối với dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước”³. Phản biện xã hội của MTTQ và các TCCTXH cấp xã là việc

nhận xét, đánh giá, nêu chính kiến, kiến nghị đối với dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quy hoạch, kế hoạch, chương trình, dự án phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội của địa phương, nhằm nâng cao hiệu quả hoạch định chủ trương, chính sách; bảo đảm quyền, lợi ích hợp pháp của Nhân dân.

GSPBXH là nhiệm vụ trọng tâm của MTTQ và các TCCTXH, có vai trò, ý nghĩa quan trọng đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, bảo vệ thể chế chính trị, góp phần vào thành công sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Qua hoạt động giám sát, góp phần xây dựng và thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, các chương trình kinh tế, văn hóa - xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại; kịp thời phát hiện những sai sót, khuyết điểm, yếu kém và kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp; phát hiện, phổ biến những nhân tố mới, những mặt tích cực; phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, góp phần xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh.

Bên cạnh đó, hoạt động phản biện xã hội của MTTQ và các TCCTXH nhằm kịp thời phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa đúng, chưa phù hợp trong các văn bản dự thảo của các cơ quan Đảng, Nhà nước; kiến nghị những nội dung thiết thực, góp phần bảo đảm tính đúng đắn, phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội và tính hiệu quả trong việc hoạch định chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của Nhân dân; phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội.

3. Thực tiễn hoạt động giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã thời gian qua

a. Một số kết quả chủ yếu

Thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ

Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội ban hành kèm theo Quyết định số 217-QĐ/TW và bám sát tình hình thực tế tại địa phương, những vấn đề bức xúc mà cử tri kiến nghị, MTTQ và các TCCTXH đã tổ chức giám sát nhiều nội dung quan trọng liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, trong đó nhiều lĩnh vực phức tạp, khó và nhạy cảm, như: (1) Việc thực hiện chế độ, chính sách bồi thường đất đai, giải phóng mặt bằng khi Nhà nước thu hồi đất; (2) Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; (3) Thực hiện quy hoạch, dự án còn để kéo dài nhiều năm; (4) Quản lý sử dụng các nguồn lực xây dựng nông thôn mới; (5) Việc cung cấp nước sạch nông thôn; (6) Giám sát công tác đầu tư xây dựng cơ bản bằng nguồn vốn nhà nước; (7) Việc thực hiện chính sách bảo đảm, ưu đãi đối với các đối tượng như hộ nghèo, người có công với cách mạng, người khuyết tật, người cao tuổi, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, hộ nghèo, hộ cận nghèo; (8) Về bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm... Nhất là trong bối cảnh đại dịch Covid-19 đã tác động tiêu cực tới mọi mặt đời sống xã hội, trong thời gian vừa qua, MTTQ và các TCCTXH cấp xã đã tập trung giám sát và phản biện những vấn đề được Nhân dân và dư luận xã hội quan tâm, như giám sát việc triển khai thực hiện chính sách hỗ trợ người lao động và sử dụng lao động gặp khó khăn do dịch Covid-19...

Cùng với giám sát, hoạt động phản biện xã hội đã tạo điều kiện để các tầng lớp nhân dân phát huy quyền làm chủ, tham gia vào quá trình xây dựng pháp luật, các chủ trương, chính sách, chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước. Hoạt động phản biện xã hội cũng được thực hiện một cách thường xuyên, liên tục, mang lại hiệu quả thiết thực.

MTTQ và các TCCTXH cấp xã đã lựa chọn nội dung, vấn đề phản biện xã hội phù hợp, đúng, trúng những vấn đề mà Nhân

dân đang quan tâm để tiến hành phản biện xã hội theo định hướng: Ban Thường trực Ủy ban MTTQ cấp xã tập trung phản biện xã hội các dự thảo chương trình, đề án có liên quan trực tiếp đến Nhân dân ở địa phương mình. MTTQ và các TCCTXH cấp xã đã tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, hội viên và Nhân dân tham gia góp ý kiến vào Dự thảo văn kiện Đại hội Đảng các cấp; tham gia góp ý vào dự thảo văn bản luật trước khi Quốc hội ban hành; tham gia góp ý vào một số dự thảo về cơ chế chính sách, đề án, dự án phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương... Thông qua hoạt động phản biện xã hội, góp phần phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, tích cực tham gia nhiều ý kiến thiết thực, sát với nhu cầu, nguyện vọng của Nhân dân, đoàn viên, hội viên, qua đó cấp ủy Đảng, chính quyền có thêm căn cứ và cơ sở phục vụ việc hoạch định chủ trương, đường lối, chính sách.

Ở nhiều nơi, MTTQ và các TCCTXH cấp xã đã chủ động đề xuất với cấp ủy, phối hợp với chính quyền cùng cấp tổ chức các cuộc đối thoại trực tiếp của người đứng đầu cấp ủy đảng, chính quyền với Nhân dân, đoàn viên, hội viên về các chủ trương, giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh; phòng, chống tham nhũng, lãng phí; xây dựng nông thôn mới; bài trừ mê tín, dị đoan... trên địa bàn do cấp ủy, chính quyền cơ sở chuẩn bị ban hành. Qua đó, kịp thời đề xuất, bổ sung, hoàn chỉnh các giải pháp sát thực tế, khả thi, được nhân dân đồng tình thực hiện; các giải pháp tháo gỡ khó khăn, giải tỏa bức xúc, tạo sự đồng thuận xã hội, làm cơ sở, động lực phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo đời sống Nhân dân.

Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Hoạt động giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ở các cấp và nhân dân theo các quyết định của Bộ

Chính trị được đẩy mạnh và có chuyển biến tích cực”⁴. Triển khai thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị, MTTQ đã “tổ chức được 10 chương trình giám sát các vấn đề, lĩnh vực có ý nghĩa cấp bách với toàn xã hội; phản biện một số văn bản quan trọng của Đảng, Quốc Hội, Chính phủ, các bộ, ngành”⁵. Trong đó, “cấp xã tổ chức được 49.564 cuộc giám sát; 25.834 hoạt động phản biện”⁶.

Thời gian qua, các hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã đang từng bước đi vào nề nếp, đã tích cực bám sát chương trình, kế hoạch của cấp ủy, chính quyền các cấp và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng, chính quyền của địa phương, những vấn đề xã hội và Nhân dân quan tâm, bức xúc để xây dựng chương trình GSPBXH hằng năm. Góp ý thường xuyên, định kỳ, đột xuất và gắn GSPBXH với nhiệm vụ lắng nghe ý kiến Nhân dân, vận động Nhân dân thực hiện chính sách, pháp luật, các phong trào thi đua yêu nước,... MTTQ cấp xã đã xây dựng báo cáo giám sát và tổng hợp kiến nghị gửi Hội đồng nhân dân cùng cấp tại các kỳ họp. Qua các hoạt động GSPBXH, tham gia góp ý xây dựng Đảng, chính quyền của MTTQ Việt Nam giúp cơ quan có thẩm quyền hoạch định, thực thi có hiệu quả hơn các chính sách, pháp luật, góp phần quan trọng trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, ổn định tình hình nhân dân, thực hiện các mục tiêu phát triển của các địa phương và cả nước⁷.

b. Những hạn chế trong hoạt động giám sát, phản biện xã hội

Một là, hoạt động giám sát ở một số địa phương còn hình thức; chưa chủ động xây dựng kế hoạch, chương trình giám sát; đôi khi, chưa phân biệt được chủ thể, nội dung, tính chất giữa giám sát của cơ quan dân cử và giám sát của MTTQ; còn lúng túng trong việc lựa chọn nội dung, đối tượng giám sát;

một số lĩnh vực còn bỏ ngỏ hoặc chưa được quan tâm, nhất là những lĩnh vực nhạy cảm như giám sát thực hiện *Luật Phòng, chống tham nhũng, lãng phí*; chính sách an sinh xã hội; giám sát đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, giám sát hoạt động của cơ quan, tổ chức...

Hai là, một số địa phương chưa quan tâm vận dụng tốt 4 hình thức giám sát, 3 hình thức phản biện cho phù hợp với từng nội dung giám sát, phản biện; mới chú trọng hình thức giám sát theo đoàn và phối hợp giám sát; chưa quan tâm đến việc giám sát theo hình thức nghiên cứu, xem xét văn bản, phản biện theo hình thức đối thoại trực tiếp giữa MTTQ với cơ quan, tổ chức có dự thảo văn bản được phản biện xã hội...

Ba là, việc theo dõi, đôn đốc việc giải quyết kiến nghị sau giám sát; theo dõi, đôn đốc, tiếp thu, phản hồi sau phản biện xã hội ở nhiều nơi chưa được chú trọng, dẫn đến việc kiến nghị chỉ mang tính một chiều, hình thức, hiệu quả chưa cao. Chất lượng nhiều văn bản kiến nghị GSPBXH còn chưa bảo đảm, nhiều nơi còn hình thức; việc phân tích, đánh giá, kết luận và nêu chính kiến còn nhiều hạn chế.

Hạn chế, bất cập nêu trên là do những nguyên nhân chủ yếu như: (1) Nhận thức về vị trí, vai trò GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã còn chưa đầy đủ, chưa sâu sắc và toàn diện, dẫn đến coi nhẹ mặt công tác này; (2) Trình độ, năng lực cán bộ tham mưu công tác GSPBXH còn hạn chế, chất lượng các văn bản kiến nghị GSPBXH chưa bảo đảm, nhiều nơi còn hình thức; (3) Tính chủ động, sáng tạo của MTTQ và các TCCTXH cấp xã ở một số địa phương chưa cao, vẫn còn trông chờ sự chỉ đạo của cấp ủy và đề nghị của các cơ quan nhà nước; (4) Tổ chức bộ máy, nguồn lực con người cũng như các điều kiện khác để bảo đảm cho hoạt động GSPBXH còn hạn chế...

4. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã trong tình hình mới

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò công tác GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã.

MTTQ và các TCCTXH cấp xã cần tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quán triệt sâu sắc trong các cấp ủy đảng, chính quyền, MTTQ, các đoàn thể, cán bộ, đảng viên và nhân dân các quy định của Đảng, Nhà nước về GSPBXH; kết quả, kinh nghiệm, cách làm thiết thực trong tổ chức thực hiện nhằm nâng cao nhận thức về công tác GSPBXH.

Thứ hai, tiếp tục hoàn thiện cơ chế pháp lý cho hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã.

Cần tiếp tục nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy chế, quy định, tạo cơ sở vững chắc cho hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH. Thể chế hóa kịp thời các quan điểm, chủ trương của Đảng về đại đoàn kết toàn dân tộc, phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”; hoàn thiện và thực hiện có hiệu quả các cơ chế, chính sách phát huy vai trò của Nhân dân trong quyết định những vấn đề lớn của đất nước; bảo đảm tất cả quyền lực của Nhà nước thuộc về Nhân dân; nâng cao hiệu quả, tính thiết thực trong hoạt động của MTTQ và các TCCTXH.

Thứ ba, tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, sự phối hợp của chính quyền và các tổ chức thành viên trong hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã.

Cần tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy đảng đối với công tác GSPBXH. Trong đó, cấp ủy cấp xã cần có quy định cụ thể về quy chế làm việc giữa cấp ủy với Ủy ban MTTQ cấp xã về công tác GSPBXH; xây dựng Nghị quyết về công tác lãnh đạo, chỉ đạo chính quyền cấp xã tiếp thu và thực hiện các kiến nghị giám sát của Mặt trận. Triển khai thí điểm mô hình phó bí thư cấp ủy đồng thời là

chủ tịch MTTQ cấp xã; bên cạnh đó có cơ cấu phó chủ tịch MTTQ cấp xã tham gia cấp ủy cấp xã để tăng cường vai trò lãnh đạo của cấp ủy đối với MTTQ.

Thứ tư, đổi mới nội dung, phương thức GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã.

Theo quy định, đối tượng, phạm vi GSPBXH ở cơ sở rất rộng lớn, bao trùm mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội, đòi hỏi MTTQ và các TCCTXH cấp xã phải không ngừng đổi mới nội dung, phương thức giám sát, phản biện. Cần chủ động hơn nữa trong việc xây dựng kế hoạch GSPBXH, nội dung giám sát, phản biện phải tập trung vào những vấn đề Nhân dân quan tâm, bức xúc. Trước khi thực hiện giám sát, phản biện phải thu thập thông tin để nắm chắc đối tượng cần giám sát, phản biện, từ đó có ý kiến, kiến nghị cụ thể, thuyết phục. Đồng thời, tăng cường phối hợp giữa MTTQ, các tổ chức thành viên với chính quyền và các cá nhân tiêu biểu là các già làng, trưởng bản, các nhân sĩ, tri thức, các nhà khoa học, phát huy vai trò của báo chí, truyền thông để phản ánh kịp thời, công khai, minh bạch đối với những vấn đề cần GSPBXH.

Những kiến nghị sau giám sát, phản biện phải rõ ràng, cụ thể, có tính thuyết phục cao; bảo đảm cơ sở lý luận và thực tiễn, khách quan, công khai, hiệu quả thiết thực và mang tính xây dựng, phù hợp chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Thứ năm, bảo đảm các điều kiện cần thiết cho hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã.

Kiện toàn tổ chức bộ máy hoạt động của MTTQ theo hướng đủ về số lượng, bảo đảm về chất lượng; nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ MTTQ và các TCCTXH cấp xã. Thường xuyên kiện toàn đội ngũ cán bộ theo hướng trẻ hoá, chuẩn hóa. Chú trọng bố trí đội ngũ cán bộ có năng lực, trình độ, phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị tham gia

công tác Mặt trận, ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng và các TCCTXH. Tăng cường huy động trí tuệ của ủy viên Mặt trận, đoàn viên, hội viên là cán bộ, công chức, viên chức, sĩ quan quân đội... ở nơi cư trú và sự ủng hộ của Nhân dân.

Thường xuyên tổ chức các khóa bồi dưỡng, tập huấn theo từng chuyên đề về công tác GSPBXH, nhất là đối với giám sát thông qua nghiên cứu, xem xét văn bản của cơ quan, tổ chức có thẩm quyền liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân và thông qua ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng.

Tổ chức các hội nghị chuyên đề để trao đổi thông tin hoạt động, phổ biến kinh nghiệm, mô hình mới, cách làm hay của các địa phương trong công tác giám sát, để các địa phương khác học tập, làm theo.

Cần tạo điều kiện và cơ hội tiếp cận thông tin của Mặt trận và Nhân dân; công khai, minh bạch thông tin, mở rộng và thông thoáng các kênh thông tin; tạo điều kiện thuận lợi để Mặt trận và Nhân dân có cơ hội

tiếp cận các nguồn tư liệu, các nguồn thông tin có liên quan nội dung GSPBXH. Chính quyền cấp xã cần quan tâm tạo điều kiện về chế độ, chính sách, kinh phí hoạt động, cơ sở vật chất phục vụ hoạt động GSPBXH của MTTQ và các TCCTXH cấp xã □

Chú thích:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021, tr. 172.
2. Viện Ngôn ngữ học. *Từ điển Tiếng Việt*. NXB Đà Nẵng, 2000, tr. 389.
3. *Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội*.
- 4, 5, 6. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập II*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021, tr. 204, 204, 205.
7. Trần Thanh Mẫn. *Nâng cao hiệu quả giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội - Tiếp cận từ yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng*. Tạp chí Cộng sản, số 9/2019 (925), tr. 11 - 13.

VẤN ĐỀ ĐỊNH VỊ KHOA HỌC HÀNH CHÍNH

(Tiếp theo trang 23)

5. Đoàn Trọng Truyền. *Quá trình hình thành khoa học hành chính ở Việt Nam* (trong cuốn Tổng quan về quá trình hình thành và phát triển khoa học hành chính). Học viện Hành chính Quốc gia, 1999, tr. 214.

6. Vũ Cao Đàm. *Phương pháp luận nghiên cứu khoa học*. H. NXB Khoa học kỹ thuật, 1999, tr. 20 - 21.

7. Đào Duy Anh. *Hán - Việt từ điển*. Sài Gòn. NXB Trường Thi, 1957, tr. 347.

8. Chúng tôi cho rằng, không nên xem những gì không thuộc về hành chính công đều là hành chính tư, nếu lấy tính chất công quyền làm cơ sở, nên phân thành hai loại - hành chính công (QLNN) và phi hành chính công (quản trị, tự

quản, quản lý hỗn hợp công tư).

9. Học viện Hành chính Quốc gia. *Thuật ngữ hành chính*. Hà Nội, 2002, tr. 152 - 154.

10. Nguyễn Cửu Việt. *Giáo trình Luật Hành chính Việt Nam*. H. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2010, tr. 30 - 34.

11, 12. Học viện Hành chính Quốc gia. *Tổng quan về quá trình hình thành và phát triển khoa học hành chính*. Hà Nội, 1999, tr. 214.

13. Ожегов С. И. *Словарь русского языка*. - М.: 1960, с. 428, 570.

14. Đoàn Trọng Truyền (chủ biên). *Một số vấn đề về xây dựng và cải cách nền hành chính nhà nước Việt Nam*. H. NXB Chính trị quốc gia, 1996, tr. 41.